

Оздоровчі та екологічні програми навколо Чорнобильської зони відчуження

Контекст

Від Чорнобильської аварії 1986 р. постраждали значні території навколо атомної електростанції. У найбільш постраждалій зоні – Чорнобильській зоні відчуження – на сьогоднішній день заборонена будь-яка комерційна діяльність, ця територія і досі не придатна для проживання людей. Радіоактивне забруднення територій, прилеглих до зони відчуження, призвело до медичних та екологічних проблем, з якими стикаються люди, що працюють і мешкають у цьому регіоні. Згідно з доповіддю ВООЗ про медичну шкоду та наслідки аварії для населення Іванківського району, рівень захворюваності в районі вдвічі вищий, ніж в інших навколишніх районах. У зв'язку з цим Європейський Союз та інші донори виконали в минулому в Україні декілька проектів у сфері охорони здоров'я.

У 2011 році на пропозицію Парламенту ЄС, Європейська Комісія зобов'язалася надати подальшу допомогу Уряду України в подоланні соціальних наслідків Чорнобильської аварії. Для розв'язання медичних та екологічних проблем, викликаних наслідками Чорнобильської аварії, було виділено кошти в розмірі 4,9 млн. €.

Цілі

Для вирішення завдань, пов'язаних зі здоров'ям людини та навколишнім середовищем, програму було розділено на 4 складові:

- Навчання і координація проектів, пов'язаних з охороною здоров'я
- Постачання медичного обладнання та витратних матеріалів
- Постачання та встановлення теплиці
- Постачання та встановлення установки для спалювання деревини

Передбачається експлуатація теплиці та спалювача як пілотних установок. Якщо вона виявиться успішною, подібні об'єкти повинні бути створені і в інших регіонах, що постраждали від Чорнобильської аварії.

Результати

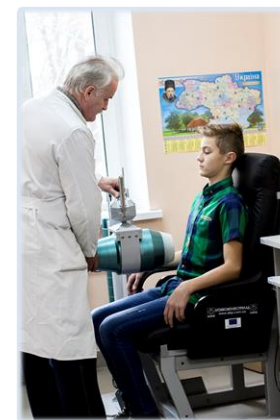
Діючи в партнерстві з Урядом України та місцевими органами влади м. Іванкова, Європейський Союз надав підтримку у створенні інфраструктури, яка покликана сприяти проведенню довгострокового дослідження стану здоров'я дітей, які живуть в Іванківському районі.

Навчання і координація проектів, пов'язаних з охороною здоров'я, та постачання медичного обладнання

Іванківська лікарня отримала найсучасніше обладнання, яке буде застосоване для детального вивчення стану здоров'я близько 3000 дітей, що живуть у районі, від пренатального періоду і до 18 років. Для забезпечення належного моніторингу стану

здоров'я з точки зору можливих наслідків щоденного впливу факторів радіологічної небезпеки, що залишились після Чорнобильської аварії 1986 р., діти проходили регулярні медичні огляди в лікарні, які здійснювали висококваліфіковані медичні фахівці з застосуванням обладнання, наданого ЄС.

Очікується, що у більш віддаленій перспективі результати цих оглядів нададуть лікарям і фахівцям з охорони здоров'я в регіоні вкрай важливу інформацію та дані для зведення до мінімуму впливу опромінення на майбутні покоління.

Передбачається, що завдяки самозабезпеченню програми, а також майбутній

підтримці з боку міжнародної донорської спільноти, дослідження стану здоров'я принесиме необхідні результати протягом близько двадцяти років.

Одночасно з наданням найсучаснішого медичного та моніторингового обладнання у рамках програми було створено:

- Лабораторію для контролю хімічного складу харчових продуктів
- Лабораторію для виконання медичних аналізів
- Добре оснащений Центр охорони здоров'я матері і дитини, програми охорони здоров'я матері і дитини
- Інформаційний центр та консультативну службу з гігієни харчування для населення Іванківського району
- Оновлену радіологічну карту району.

Для забезпечення належного функціонування обладнання, створення чистих і стерильних умов для лікарів, медичних працівників та

Оздоровчі та екологічні програми навколо Чорнобильської зони відчуження

пацієнтів, які беруть участь у дослідженні, було виконано ремонт приміщень та території лікарні.

Теплиця

Одне з питань, що викликають найбільше занепокоєння у зв'язку зі здоров'ям дітей, є споживання харчових продуктів, вирощених у домашніх господарствах та/або в районі.

Для того, щоб продемонструвати, як виробництво й споживання чистих овочів може покращити становище, в рамках програми було надано найсучаснішу теплицю площею 7500 м².

Ця теплиця, яка працюватиме як комерційний проект, надаватиме близько 15% свого щорічного врожаю на безоплатній основі для споживання учасниками дослідження.

Є надія, що успішна й прибуткова робота цього пілотного об'єкту дозволить залучити подальші інвестиції у вирощування чистої продукції в районі.

Теплиця в період пілоотної експлуатації

Спалювач деревини

Ще одним питанням, що викликає занепокоєння, є загроза розповсюдження факторів радіологічної небезпеки через повітря внаслідок пожеж у лісах та на порослих травою радіоактивно забруднених ділянках на території Чорнобильської зони відчуження.

Цю загрозу можна суттєво зменшити завдяки широкомасштабному очищенню лісової підстилки й застосуванню сучасних методів підтримання порядку на радіоактивно забруднених земельних ділянках. З цією метою в рамках програми було надано спалювач деревини, який розташований у місті Чорнобилі й використовується для спалювання лісових відходів, зібраних під час упорядкування та очищення лісів і земельних ділянок у зоні відчуження.

Спалювач оснащений найсучаснішими фільтрами, що запобігають потенційному розповсюдженню радіонуклідів. Контроль і реєстрацію радіологічного складу й рівня радіоактивності золи, яку збирають у бочки, виконує Центральне підприємство з поводження з РАВ. Крім того, спалювач забезпечуватиме теплом

офіси та робочі місця організацій, розташованих у місті Чорнобилі й підпорядкованих Державному агентству з управління зоною відчуження.

За умови отримання відповідних результатів моніторингу й аналізів золи та газів, що утворюються при роботі спалювача, можна сподіватись, що в зоні відчуження будуть збудовані нові спалювачі.

Надана установка спалювання

Колоквіум з представлення результатів Оздоровчих та екологічних програм навколо Чорнобильської зони відчуження відбувся 10 липня 2018 р. Презентації та матеріали колоквіуму розміщені на веб-сайті www.jso.kiev.ua

Цей буклет був створений за фінансової підтримки Європейського Союзу. Повна відповідальність за його зміст, який не обов'язково відображає точку зору Європейського Союзу, лежить на Спільному офісі підтримки для управління Інструментом ядерної безпеки в Україні

